

Odhalit záměr

★ Co se naučíte

Naučíte se odhalovat záměry účastníků digitální komunikace. Naučíte se od sebe oddělit „co druzí chtějí“ – obsah komunikace a „jak to říkají“ – formu komunikace.

★ Kolik máte času

45 minut

★ Co potřebujete

- záznamový arch s názvem *Co má za lubem?*
- post-it papírky nebo malé papírky
- psací potřeby

★ Jak postupovat

1. Připravte si malé papírky, které jste obdrželi od učitele. Pozorně vyslechněte učitelův úvod a odpovídejte na jeho otázky.
Zároveň na papírky stručně zapisujte situace, kdy vás prostřednictvím digitálních technologií někdo o něco požádal (na každý papírek jednu situaci).
2. Na pokyn učitele přeneste papírky s žádostmi na určené místo. Přitom si pročtete papírky ostatních spolužáků a vyberte si alespoň dva, které vás nejvíce zaujaly a zapamatujte si je.
Vraťte se zpět do lavice a do záznamového archu vyplňte podle pokynů tabulku *CO a JAK?*
Nakonec ve dvojici diskutujte, zda je důležitější: „CO se chce“ nebo „JAK se to řekne“?
3. Na pokyn učitele se rozdělte do skupin.
4. Ve skupině si každý přečte v záznamovém archu tabulku *Hodnocení SMS*. Dále postupujte podle pokynů pod tabulkou.
5. Na závěr se zúčastněte třídního hlasování a nakonec společně s učitelem téma shrnete pomocí myšlenkové mapy.

Záznamový arch Co má za lubem?

Na co se máš soustředit?

Rozpoznávej, co po tobě chtějí lidé, kteří ti píší v digitálním světě.

Odlišuj, kdy je špatně **CO** po mně druhý chce (tedy soustřeď se na obsah žádosti) a kdy je špatně **JAK** si o to říká (tedy soustřeď se na formu žádosti).

Rozhoduj, kdy je rozumné druhým vyhovět a kdy to rozumné není.

1. Někdo ti píše...

Máš vlastní mobil? Máš e-mail nebo chodíš na nějaký chat? Zajímá tě, kde se dá na internetu mluvit s kamarády?

Pokud ano, určitě už ti někdo někdy poslal zprávu, ve které tě o něco požádal. Kamarádi tě pozvali, ať s nimi jdeš ven, spolužačka tě poprosila, ať jí půjčíš nějakou pěknou knihu, nebo ti napsali rodiče, ať jdeš ze školy rovnou domů...

Jsou ještě jiné věci, o které tě někdo požádal zprávou přes internet nebo v mobilu?

Na malé papírky zkus uvést příklady, na které si vzpomeneš – žádosti od rodičů, od kamarádů nebo kohokoliv dalšího.

2. CO a JAK?

Když nás někdo o něco požádá osobně, většinou dobře odhadneme, zda mu máme nebo můžeme vyhovět.

Když jsme unavení, omluvíme se kamarádovi, že s ním nepůjdeme ven.

Podle čeho se ale rozhodnout, zda vyhovět nějaké žádosti, kterou dostaneš přes internet nebo na mobil, zvláště, když osobně neznáš člověka, co ti píše?

U příkladů z vybraných papírků se žádostmi se snaž odlišit **CO SE PÍŠE** a **JAK SE TO PÍŠE**. Vyber si alespoň dva papírky, zapamatuj si, co a jak na nich bylo napsáno, a pak vyplň nejméně dvě tabulky:

Příklady na **CO SE PÍŠE**:

pozdrav z výletu, pozvánka na oslavu, informace o něčem, žádost o něco

Příklady na **JAK SE TO PÍŠE**:

hovorově (jako mezi kamarády), úředně (jako na úřad), ze známého, nebo neznámého čísla, dopisem, nebo smskou

PŘÍPAD Z PAPÍRKU:	
CO SE PÍŠE:	
JAK SE TO PÍŠE:	

PŘÍPAD Z PAPÍRKU:	
CO SE PÍŠE:	
JAK SE TO PÍŠE:	

PŘÍPAD Z PAPÍRKU:	
CO SE PÍŠE:	
JAK SE TO PÍŠE:	

3. Hodnocení SMS

Děti i dospělí si často posílají SMS.

Jestliže dostaneme žádost z neznámého čísla, máme právo na ni nereagovat.

Pomůže mi při tom odlišení CO a JAK?

Sdělením v mobilech, která najdeš na obrázcích, přiřď body podle toho, jak jsou vhodná či nevhodná. Při tom rozlišuj, CO se píše, a JAK se to píše.

Pravidla pro přidělování bodů:

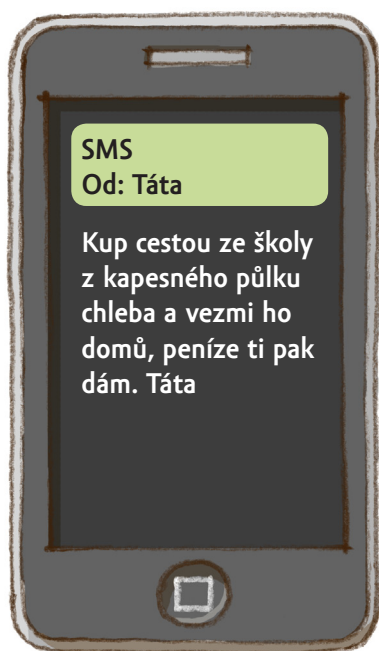
-2 = zcela nevhodné

-1 = spíše nevhodné

0 = neutrální

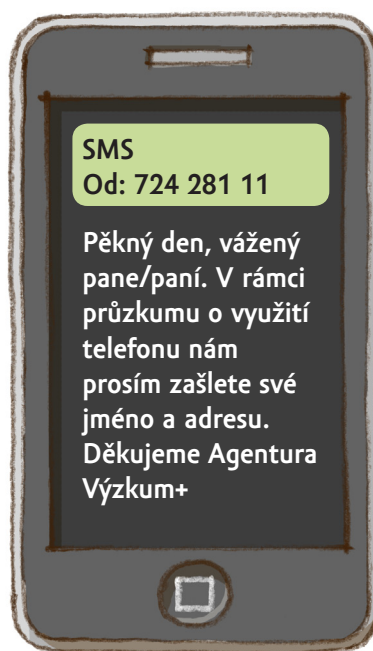
+1 = spíše vhodné

+2 = zcela vhodné

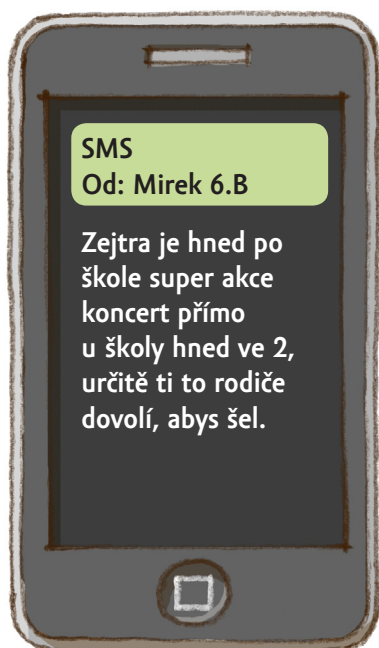
CO:

JAK:

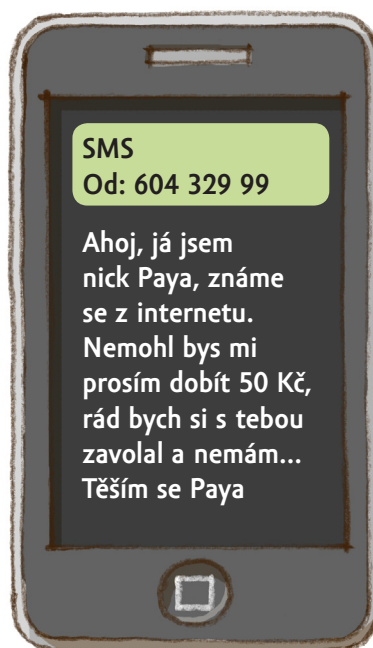
CO:

JAK:

CO:

JAK:

CO:

JAK:

Úkol na doma:

U SMS zpráv:

- označ malým křížkem ty, ze kterých není jasný odesílatel zprávy
- označ malým kroužkem ty, ve kterých chybí oslovení
- zaškrtni ty, kde by měla být situace lépe vysvětlena.

Zkus si alespoň jednu z označených SMS upravit tak, aby obsahovala všechno potřebné – jasný odesílatel zprávy, oslovení, dobré vysvětlení:

.....

.....

4. Třídní hlasování

Vyber z následujících žádostí takovou, u které nemusíš nad odpovědí dlouho přemýšlet, a naopak takovou, nad kterou je třeba se pořádně zamyslet. Pak hlasuj v třídním hlasování.

- Pošli mi prosím své číslo na mobil. (neznámý kamarád z webu)
- Jaké máš číslo mobilu? (spolužák ze třídy)
- Jak se ti líbí nový film, co byl včera v televizi? (neznámý kamarád z webu)
- Kup prosím cestou domů 10 rohlíčků. (rodiče)
- Pošli mi svoji fotku z turnaje. (spolužák z jiného ročníku tvé školy)
- Pojď se mnou večer ven. (neznámý kamarád z webu)

Úkol na doma:

Zkus sestavit vhodné odmítnutí pro následující situace. Představ si, že:

1. Nechceš poslat fotku někomu, koho znáš jen z internetu.

Co řekneš nebo uděláš, když ti bude kamarád z internetu opakovaně psát, že by měl opravdu moc rád tvoji fotku, aby věděl, s kým si povídá:

.....
.....

2. Nechceš vyzkoušet online hru, která vyžaduje registraci s vyplněním tvého telefonního čísla.

Co řekneš nebo uděláš, když ti kamarád sdělí, že mu bude opravdu líto, když si s tebou nebude moci zahrát online:

.....
.....

3. Nechceš na chatu pomloutvat spolužačku, které se ve škole stal trapas:

Co řekneš nebo uděláš, když budou spolužáci v pomlouvání na chatu pokračovat?

.....
.....

ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ

Označte na čáře, jak sami sebe hodnotíte.

Skoro jsem si nevěděl rady.

Věděl jsem skoro všechno!